

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за получаване на академична длъжност „доцент“ на Бургаски свободен университет (обявен за нуждите на Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите към Тракийски университет, Стара Загора) в област на висшето образование “Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.2. Психология (Социална психология на училищното образование), обнародван в Държавен вестник бр.99/17.12.2019

Участник в конкурса: ас. д-р Дончо Стоянов Донеv

Изготвил становището: проф. д-р Йонка Балтаджиева

1. Информация за конкурса

Настоящият конкурс е обявен от Бургаския свободен университет за нуждите на Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите към Тракийски университет, Стара Загора. Изготвената заповед за обявяване на конкурса е съобразена с основните документи съгласно изискванията на ЗРАСР, ППЗРАСР и Правилника за условията и реда на предобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Бургаския свободен университет. По процедурата на конкурса няма нарушения.

Със заповед на Ректора на БСУ ЛС-68 от 10.02.2020 г. съм включена като член на научното жури, а на неговото първо заседание на 26 февруари 2020 г. съм определена за председател на научното жури и автор на становище по конкурса.

В конкурса участва един кандидат – гл. д-р Дончо Стоянов Донеv, заместник –директор на Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите към Тракийския университет.

2. Информация за кандидата

Д-р Д. Дончев е завършил бакалавърска степен по психология във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, с квалификация „Психолог и учител по психология и логика“ (2002). През 2010 година получава магистърска степен по Социална психология във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, с квалификация „Социален психолог“. В същия университет защитава и докторска степен по социална

психология през 2014 година. Преминаването през всички образователно квалификационни степени в професионално направление Психология – психолог, магистър по социална психология и доктор по социална психология предоставя на кандидата възможност за трупане на непрекъснат професионален опит в продължение на повече от единадесет години. Заслужава внимание и фактът, че кандидатът разширява и допълва квалификацията си в областта на психология на образованието чрез последващи образователни и квалификационни курсове (6 от 2014 до 2019 година).

Професионалният път на д-р Дончо Донеv е свързан с практическа работа като психолог в организации и институции (Фондация „Институт за съвременна психология“, гр. Стара Загора, Медицински център „Свети Пантелеймон“, гр. Стара Загора), както и с преподавателска дейност в различни структури на Тракийския университет (Стопански факултет, Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите). Позициите, които заема са хоноруван преподавател и асистент. Лекционните курсове, които той подготвя са от областите на когнитивната, социалната, общата, възрастовата и педагогическата психология. Преподавателската му дейност е свързана и с психолого-педагогическата диагностика и с груповото психологическо консултиране. Той е научен ръководител на 12 дипломанти, които са разработили и защитили дипломни работи, свързани с тематиката на педагогическата, училищната и възрастовата психология.

За период от четири години (2016-2020) д-р Дончев е активен участник в проектна дейност. Той работи като член на екип и обучител по 8 университетски, национални и международни проекти, отново свързани с аспекти на образованието. Едновременно с това той е член на експертен съвет, редактор и рецензент на две ел. списания и сборник с материали от научна конференция.

Богатата и разнообразна професионална дейност на д-р Дончо Донеv е отлична предпоставка за неговото научно развитие и хабилитация.

3. Описание на научните трудове на кандидата

Представените научните публикации и трудове от кандидата д-р Дончо Донеv отговарят като брой, научни жанрове, проблематика и приноси за заемане на академичната длъжност „доцент“. Те включват 2 монографии, 1 студия, 13 статии в списания и сборници, 9 доклада в сборници от национални и международни конференции и форуми, 1 учебно помагало – общо 26. Монографията „Социална психология на училищното образование“ (2018) е от тематичната област на обявения конкурс, втората монография „Смъртта в ритуалите и нагласите на българина“ (2019) е адаптиран текст на дисертационния труд. 12 от статиите и докладите са в съавторство, публикациите на чужд език са 4 (3 на английски език, 1 на руски език). В SCOPUS и Web of Science са 3 от публикациите. Отбелязани са общо 17

цитирания на 4 научни труда, 12 от цитиранията са свързани с монографичния труд „Социална психология на училищното образование“ (2018). 4 от цитиранията се отнасят към учебното помагало „Наръчник за консултанти по библиотерапия (библиотекари)“ (2016).

Научната продукция на кандидата показва пълно съответствие с минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на академична длъжност „доцент“.

4. Научно-изследователска дейност

Кандидатът групира представените от него научни трудове в три основни направления:

А) Обща социална и когнитивна психология - 1 монография, 1 студия и 8 статии и доклади в научни списания и сборници;

Б) Социална психология на училищното образование - 1 монография и 8 статии и доклади в научни списания и сборници;

В) Адаптиране и прилагане на библиотерапевтичния подход в българските библиотеки - 1 учебно помагало и 5 статии и доклади в научни списания и сборници.

Значими научни и практико-приложни постижения могат да се открият в първите две направления, които са свързани с тематиката на конкурса. Ще открия някои от тях, като се опирам на информацията, която кандидата е представил в документите за конкурса.

Преди всичко това са теоретични анализи на предпоставките за обособяване и самостоятелно съществуване на социалната психология на образованието като самостоятелен дял в психологичното научно познание. В тази връзка са дефинирани обект и предмет на тази самостоятелна научна област, изведени са нейните цели и задачи, и са очертани границите на нейното изследователско поле. Специално внимание е отделено на ученическия клас като социален субект с присъщите му групово-динамични характеристики и процеси. Идеята за спецификата на груповата динамика в образователната среда и в процеса на учене е разгърната чрез експериментални проучвания, чиито резултати допълват теоретичните разсъждения и очертават практическата им стойност за постигане на ефективно педагогическо общуване.

Второто обособено направление има по-скоро събирателен характер, доколкото включва научни проучвания, анализи и постижения от различни научни области на психологическата наука – социална и когнитивна психология (от идеята за смъртта в християнството, народопсихологичните вярвания за смъртта, социалнопсихологичните функции на ритуала и ритуалното поведение до очертаване на значими за педагогическата практика социалнопсихологични принципи и дефиниране на специфични особености на ученическия клас като социална група, интерактивни методи на обучение, характеристика на паметови процеси при ученици). Съществените

практически приноси тук се отнасят до конструирането и апробирането на диагностични инструменти за измерване на нагласите към смърта и тяхната динамика, измерване на терапевтичния ефект на конкретни ритуали за преодоляване на скръбта и повишаване на субективното усещане за щастие. Част от практическите постижения са свързани с изследване на процеси и явления в образователната среда като: адаптиране на основни социалнопсихологически принципи за прилагане в училищна среда, систематизиране на насоки за управление на социалнопсихологически процеси в ученическия клас, конструиране на инструмент за измерване на нагласите на учители към прилагане на интерактивните методи за обучение в училище, доказване на връзка между стила на родителство и степента на развитие на речевите умения при деца на 3 – 4-годишна възраст, емпирично диагностициране на силата и типа влияние на дигиталните умения върху обема на запомняне на слухова информация при ученици.

Третото направление е ориентирано към специфична терапевтична програма, чието съществуване и ефективност е доказано чрез теоретични проучвания и експериментални изследвания – библиотерапия и библиотерапевтичен подход. Създаден е учебен план и учебна програма за обучение на консултанти по библиотерапия, адаптиран е библиотерапевтичният подход за приложение в българските библиотеки.

5. Заключение

Представените научните публикации и трудове от кандидата отговарят като брой, научни жанрове, проблематика и приноси за заемане на академичната длъжност „доцент“ и ми дават основание да гласувам убедено за присъждане на тази длъжност на ас. д-р Дончо Дончев в област на висшето образование 3.2. Психология (Социална психология на училищното образование).

06.04.2020 г.
Бургас

Проф. д-р Йонка Балтаджиева